

Í MELDRINUM

– Eg rann ikki undan kritikki, eg rann undan ágangi. Tað var óreint og skítið, sigur løgtingskvinnan Jóna Mortensen, sum stongdi sín facebook-profil eftir hørð persónlig álop orsakað av politikkinum hjá samgonguni

Mynd: Finnur Justinussen

Fakta:

- Jóna Mortensen
- Ættað úr Havn
- Gift við Carl Mortensen
- Eigur trý børn: Eyðun 31 ár, Høgni Raja 22 ár og Anitha 19 ár
- Útbúgvinn bankakvinna og hevur starvast í Eik í 26 ár
- Tey veikastu hava altíð staðið hjarta hennara serliga nær
- Er virkin í Reyða Krossi og Føroya Væl
- Hevur stillað upp tríggar ferðir áður: til seinasta løgtingsval, seinasta býráðsval og seinasta fólkatingsval
- Í frítíðini dámar Jónu væl at lesa bókur, ið læra hana nakað – bæði spirituellar og upplýsandi annars.
- Jóna er millum annað eisini kend fyri at tosa opið og alment um at vera sjúk av krabbameini, fyri stóru innsavningina til Somalia, sum hon stóð fyri í 2011, og fyri síni mongu lesarabrøv.
- Móðir Theresa er hennara størsta fyrimynd

er mangan hart. Men tað er ikki fyrr enn man er komin inn, at tað veruliga stríðið byrjar, sigur hon hugsunarsom.

Skilir frustratióinina

Hóast tað gekk hart útyvir hana persónliga, so skilir Jóna, at fólk vórðu ill, bangin og frustrerað um tey stóru málini, sum samgongan hevur tikið upp.

– Hatta er jú ein stór broyting, og eg skilji væl, at fólk høvdu nógvar frustratióinir. Tey vóru helst skuffað av mær, tí tey høvdu kanska ikki væntað, at eg fór at atkvøða fyri einum slíkum uppskoti.

Jóna heldur tó, at nýggjar skipanir altíð fara at skapa ørkymlan. Ofta vísir tað seg tó, tá ein tíð er farin, at tað ikki er so galið, sum frammanundan hildið.

Men hon slær fast, at tað altíð fara at vera mál í politikki, sum tær ikki hóvar.

– Politikkur snýr seg um at svølgja nakrar kamelar fyri at kunna ávirka nøkur onnur mál. Tað er eisini galdandi fyri meg. Skal eg kunna arbeiða fyri mínum hjartamálum, so má eg vera har, sum avgerðirnar verða tiknar.

Tað hava tó ikki bara verið negativar viðmerkingar. Fleiri eru eisini, sum stuðla Jónu, og sum biðja hana halda á.

– Tá harðast leikaði á, og eg hugsaði um at gevast, vóru fleiri,

sum bakkaðu meg upp. Ein segði, at um eg gavst í politikki, bara tí eg fekk eina harða byrjan, so fekk eg allar mínar veljarar uppá nakkan. Og tað var hóast alt verri enn at hava ill mótstøðufólk, heldur Jóna.

Hon viðgongur, at um hon hevði havt sitið í fleiri valskeið, hevði hon kanska handlað øðrvísi. Men hon var spildurnýggj í tinginum, og tað var ringt at hava tað stóra yvirblikkið.

– Tað var sum ein bóltur, sum fór á rull, og tað bleiv bara meiri og meiri og meiri. Men eg haldi, at eg kann halda høvðinum høgt. Hinvegin eru fleiri, sum áttu at lært seg at stýrt frustratióinunum betri. Eg eri ikki beisk, men eg hevði alto so ikki uppiborið hasa útspillingina, heldur Jóna.

At hjálpa

Størsta hjartamál hennara er framvegis tey, ið á onkran hátt eru fyri vanbýti í samfelagnum. Jóna heldur, at hóast vit hava eitt gott samfelag, so eru nógvir samfelagsbólkar, sum detta burtur-ímillum.

– Tað eru nógv í Føroyum, sum hava tørv á eini hjálpanði hond. Vit hava ikki verið nóg góð til at hugsa um allar føroyingar, tí vit hugsa altíð um tey sonevndu »normalu«. Taka vit Marknagilsdepilin sum dømi, so kostar hann 400 milliónir. Og tað verður alt ov lítið hugsað

um umstøðurnar hjá brekaðum, orðblindum ella øðrum við eitt sindur øðrvísi tørv.

– Vit hava eisini sæð fleiri dømi um, at fólk mugu berjast sum úlvur á skóg fyri at vinna sær nøkur – í míni verð – sjálv-søgd rættindi. Tá tey so endiliga fáa hjálp, so hoyra vit, hvussu fantastiskt tað er. Tað haldi eg slett ikki. Eg haldi tað hinvegin vera fantastiskt, at vit ikki gera meiri fyri at hjálpa teimum nógv fyrr.

Jóna lýsir seg sum eina kensluborna kvinnu.

– Eg búði nógv hjá ommu míni, tá eg vaks upp. Kanska stavar tað frá henni. Men tað liggur djúpt í mær at hjálpa teimum, sum hava hjálp fyri neyðini. Eg føli veruliga við teimum.

Tí hevur Jóna eisini ilt við at skilja, hvussu fólk kundu vera so órein ímóti henni, og hví tey als ikki dugdu at sýna empati móti tí menniskjanum, sum hóast alt er aftanfyrir politikaran.

– Hasin atburðurin og handan útspillingin liggja so sera fjart frá mær, og eg hevði ongantið farið uppí eitt slíkt kór, sum bara vil rakka fólk niður. Vit undrast onkuntíð á, at børnini happa hvønnannan, men børnini gera tað, tí tey vaksnu gera tað.

Lært nógv

Eingin av hinum nývaldu tingfólkunum var fyri somu ákoyr-

ingum, sum Jóna Mortensen. Fleiri av teimum garvaðu tingfólkunum undraðust á, at hon varð so nógv umrødd í miðlunum. Men Jóna hevur lært nógv seinastu mánaðirnar.

– Eg eri nú nógv betri rustað til politiska spælið. Eg havi lært, at fólk eru eirindaleys, og tey kunnu gerast beinleiðis órein, um tey kenna seg kroyst. Og eg havi funnið útav, at nógv fólk ikki duga at stýra sínum frustra-tiónum.

Jóna hevur latið sín facebook-profil uppaftur, men treytirnar eru øðrvísi nú.

– Óansæð hvat eg skrivi, so verður tað nú vent til politikk. Ein dagin legði eg eitt sitat út av Dalai Lama, og mín sann, um onkur ikki fekk vent tí til mína støðu og flatskattin. So tann stuttleikin, sum eg mangan hevði á facebook við at vera við í longum og áhugaverdum tráðum, er farin. Tað er ókeypis, at tað er soleiðis; tað má eg bara liva við.

Hon umhugsar tó at gera sær ein nýggjan profil, har hon bara hevur familju og persónligar vinir.

– Facebook er ein hentur samskiftismiðil, men hatta er ikki ein pallur, sum eg havi hug at stilla meg út á einaferð afturat, heldur Jóna.

Hóast politiska karrieran byrjaði við einum turbulentum túri í miðlameldrinum, so er Jóna

postiv, tá vit tosa um hennara politisku framtíð.

– Hetta er ein góð barlast at hava til restina av valskeiðnum. Eg fái helst úr at gera komandi árin, tí tað eru nógvir føroyingar, sum hava tørv á eini hjálpanði hond. Vit mugu hava eina hugburðsbroyting, so vit automatiskt hugsa tey veikastu inn í okkara avgerðir.

– Men eg vóni, at restin av valskeiðnum verður so mikið hugalig og arbeiðslig, at eg fái hug at stilla uppaftur til næsta val.

eydna@sosialurin.fo